

Beleidsplan 2009 - 2012

Je leeft er niet ván, maar vóór

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
Samenvatting	3
Inleiding	4
ZIMIHC huis voor amateurkunst: Missie en visie	5
Missie, visie en doelstellingen	5
Toelichting en uitgangspunten	5
ZIMIHC huis voor amateurkunst: De basisvoorziening	8
Faciliteren	8
Adviseren: de consultants	10
Presenteren: ZIMIHC culturele projecten	11
ZIMIHC: intermediair en lobby	12
Culturele diversiteit: een integraal beleid	13
Pionieren: Culturele Trapveldjes	14
Sleutelwoorden en basisprincipes bij het gebruik van trapveldjes	14
Bestending, borging en uitbreiding expertisecentrum	16
Ambities expertisecentrum 2009-2012	16

Samenvatting

Missie/visie/doelstellingen

ZIMIHC huis voor amateurkunst maakt het amateurkunstenaars mogelijk te doen wat ze willen doen. Kunst moet overal en voor iedereen toegankelijk zijn. Het verhoogt de kwaliteit van leven in de maatschappij. Het huis voor amateurkunst moet daarom midden in de samenleving staan. Onze manier van werken moet bijdragen aan de imago-verbetering van amateurkunst en een bijdrage leveren aan het dagelijks (cultureel) leven, zowel in de stad als in de provincie Utrecht.

Doelgroep

In de stad en provincie Utrecht doen **300.000 mensen** actief aan amateurkunst. Gezamenlijk besteden zij per jaar zo'n **€133.000.000,-** aan hun kunstbeoefening.

ZIMIHC huis voor amateurkunst: De basisvoorziening

ZIMIHC verdeelt haar werkzaamheden voor de amateurkunst in drie onderdelen:

- **Faciliteren** (oefen- en presentatieruimte bieden op alle niveaus d.m.v. gebouwen Bouwstraat, DeDansvloer, Vorstelijk Complex en Stefanus)
- **Adviseren** (advies aan amateurkunstenaars, overheid en andere organisaties en hulp bij het opzetten van projecten door de consultants, helpdesk, directie en managementteam)
- **Presenteren** (ZIMIHC culturele projecten biedt de amateurkunst een zo breed mogelijk scala aan activiteiten, van lokale evenementen tot internationale evenementen zoals Europa Cantat Utrecht 2009)

ZIMIHC huis voor amateurkunst: Culturele trapveldjes

ZIMIHC vindt dat iedere wijk en gemeente zijn eigen Culturele Trapveldje zou moeten hebben, net zoals dat nu met sport al het geval is. Een laagdrempelige plek waar kunst en cultuur wordt aangeboden voor bewoners. ZIMIHC is pionier op dit gebied met de ontwikkeling van o.a. de Stefanus en het Vorstelijk complex. Sleutelwoorden omtrent het opzetten en beheren van deze trapveldjes zijn:

- **Samenwerking** (met culturele en sociale partners en de professionele kunstsector)
- **Afstemming** (zorgen dat elk trapveldje zijn eigen functie krijgt in het geheel)
- **Positieve grondgedachte** (een positief alternatief bieden i.p.v. een "probleem" oplossen in een gemeenschap)

ZIMIHC huis voor amateurkunst: Expertisecentrum

ZIMIHC is in vier jaar een landelijke autoriteit op het gebied van vernieuwend denken over amateurkunst geworden. In de komende jaren willen we de expertise ontwikkelen en borgen door:

- Onderzoek naar het werkveld en imago van ZIMIHC in het veld.
- Zo breed mogelijk verspreiden van opgedane kennis door verbetering van de informatieverwerking en externe beschikbaarheid van de info.
- Als cultureel ondernemer actief (onderzoeks / pioniers) opdrachten binnenhalen en uitvoeren om onze expertise te vergroten.

Cijfers ZIMIHC huis voor amateurkunst

Gemiddeld aantal bezoekers culturele projecten op jaarbasis:	60.000
Bezoekers website www.kunsthuisutrecht.nl van 2001 tot heden:	400.000+
Aantal adviesgesprekken Helpdesk in 2006:	580
Aantal amateurkunstenaars een podium geboden (per jaar)	3.500

Successen ZIMIHC huis voor amateurkunst

Binnenhalen van internationaal vocaal evenement Europa Cantat in 2009
Gluren bij de burens: gekozen door inwoners van Utrecht als beste DMO project
Landelijke interesse voor provinciaal project Kunsthuisutrecht.nl
In contact of in samenwerking met alle gemeentes in de provincie Utrecht

Inleiding

In de periode 2003-2008 heeft ZIMIHC een pilot gedraaid als huis voor amateurkunst. Het huis werd ingericht als ondersteuningsinstelling voor amateurkunstenaars door middel van faciliteren, adviseren en programmeren. Deze formule was zeer succesvol, zowel qua participatie als publieksbereik. De organisatie groeide in deze periode tot een volwaardig huis voor amateurkunst. ZIMIHC wortelde zich stevig in het provinciale en stedelijke veld en is inmiddels een spin in het web van de wereld van de amateurkunst. Concreter betekende dat over de afgelopen vier jaar:

- Meer dan 100 projecten kwamen tot stand door of in samenwerking met het huis voor amateurkunst.
- www.kunsthuisutrecht.nl krijgt in 2008 nog zijn 500.000^e bezoeker en heeft meer dan 700 "bewoners".
- Een publieksbereik van 250.000 personen
- Een kleine 10.000 groepen of artiesten werkten mee aan een of meerdere projecten
- In deze jaren zijn door ZIMIHC consultants en anderen ruim 2000 adviesgesprekken gevoerd.
- In 2003 startte ZIMIHC aan de Bouwstraat, inmiddels worden 4 cultuurpanden verspreid over de stad beheerd en ontwikkeld.
- Sinds 2003 is de omzet van ZIMIHC verviervoudigd.
- Verdubbeling van de personele inzet

De periode 2005-2008 is vooral te zien als een tijd van "zaaien" in stad en provincie. In 2009-2012 zullen de resultaten hiervan nog zichtbaarder worden:

- Al in 2008 verschijnt ZIMIHC en/of haar ideeën in beleidsplannen van verschillende gemeenten in de provincie Utrecht, dit zal toenemen in 2009 e.v.
- Het spectrum van de projecten verbreedt zich; een deel van de projecten wordt structureler van aard
- De website www.kunsthuisutrecht.nl ontwikkelt zich in samenwerking met Kunstfactor tot www.kunsthuisnederland.nl
- De culturele trapveldjes zullen gestalte krijgen
- Nog verdere toename van participatie en publieksbereik
- ZIMIHC is door de vragen uit het veld een expertisecentrum voor kunstenaars, overheden en andere instellingen
- Als eerste kunstinstelling van de provincie Utrecht voert ZIMIHC een integraal cultureel diversiteitsbeleid uit

Naast groei is bestendiging noodzakelijk. De snelle groei van de organisatie vraagt om een steviger fundament. Om de ambities zoals ze zijn geformuleerd waar te maken, zal ZIMIHC zijn bedrijfsmatige kant moeten verstevigen. Als basisvoorziening voor amateurkunst in de stad en de provincie Utrecht zal ZIMIHC op weg naar Utrecht als Culturele hoofdstad van Europa in 2018 een belangrijke rol vervullen: een culturele hoofdstad die wordt gedragen "van onderaf".

Appie Alferink
ZIMIHC huis voor amateurkunst
Directeur

ZIMIHC huis voor amateurkunst: Missie en Visie

Missie

ZIMIHC huis voor amateurkunst maakt het amateurkunstenaars mogelijk te doen wat ze willen doen.

Visie

Kunst is een onmisbaar onderdeel van de samenleving. Kunst moet overall en voor iedereen toegankelijk zijn. Het verhoogt de kwaliteit van leven in de maatschappij. Amateurkunst is een belangrijk, onmisbaar onderdeel van de beleving van, en meedoen aan het culturele leven, dat aan de ene kant raakvlak heeft met de sociale structuur in de gemeenschap en aan de andere kant raakvlak heeft met professionele kunstbeoefening en het traject naar professionaliteit.

Het huis voor amateurkunst moet midden in de samenleving staan. Onze manier van werken moet bijdragen aan de imagoverbetering van amateurkunst en een bijdrage leveren aan het dagelijks (cultureel) leven, zowel in de stad als in de provincie Utrecht, met een voorbeeldfunctie voor andere instellingen in Nederland. Culturele diversiteit is daarbij een vanzelfsprekendheid.

Doelstellingen

- Het imago van amateurkunst bevorderen door de zichtbaarheid en kwaliteit ervan te bewaken, bijvoorbeeld door het organiseren van diverse activiteiten
- Het bewerkstelligen van maximale passieve en actieve deelname aan kunstbeoefening.
- Bewustmaking van (toekomstige) professionals in de kunst dat de relatie tussen amateurkunst en professionele kunst verandert.
- Het uitdragen van onze benadering, zowel nationaal als internationaal.

Middelen

ZIMIHC ondersteunt kunstenaars in alle lagen van de bevolking in alle kunstvormen. ZIMIHC doet dat door:

- Het inspireren, enthousiasmeren en stimuleren van amateurkunstenaars
- Het faciliteren van amateurkunstenaars en hun producties
- Het adviseren van amateurkunstenaars over hun discipline(s)
- Het adviseren en bemiddelen bij de politiek en andere organisaties m.b.t. de behoeften van amateurkunstenaars in de verschillende kunstvormen
- Het presenteren van amateurkunst

Toelichting en uitgangspunten

Benadering van amateurkunst

Het imago van de moderne amateurkunstbeoefenaar is hard aan een bijstelling toe.

Iedereen die zich serieus beweegt op het gebied van de amateurkunst weet dat "amateur" inmiddels niet meer synoniem is voor "amateuristisch". Ambities van amateurkunstenaars zijn hoger komen te liggen. Ook is hun mondigheid de afgelopen decennia een stuk toegenomen. Over het algemeen weten ze veel beter wat ze willen, weten ze die wens te verwoorden en zoeken ze naar mogelijkheden om die wens te bereiken. Kort gezegd hebben we steeds vaker te maken met de "zelfbewuste

amateurkunstenaar". Deze manier van omgaan met amateurkunst heeft als gevolg dat steeds meer mensen de wens hebben om zichzelf te laten zien; om een publiek te bereiken los van de eigen vrienden en familie. En dat vindt plaats in een samenleving die ingewikkelder is geworden, met meer en complexere regels.

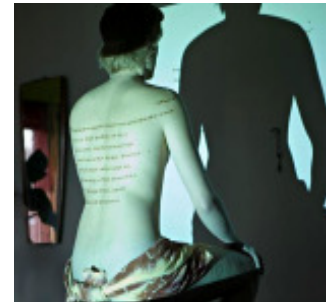
De weg om gewoon je kunst te beoefenen of een productie te maken, vereist andere kwaliteiten dan alleen artistieke. Naast artistieke bevoegdheid moet de amateurkunstenaar de kwaliteit hebben om een kleine onderneming te leiden. Door deze ontwikkelingen (hogere ambities en organisatorische eisen) is professionalisering van amateurkunstenaars nog steeds een blijvend verschijnsel, waar ZIMIHC aan meewerkt. Ons uitgangspunt is: als je niet leeft van je kunst ben je amateurkunstenaar.

Behoeften

Kunstbeoefening is van alle tijd. Onze samenleving heeft de afgelopen eeuw deze behoefte van mensen gevangen onder de noemer

"amateurkunstbeoefening". Wij vinden het van groot belang te onderkennen dat kunstbeoefening veel dichterbij ons is, dan de meeste mensen zich beseffen. Kunstbeoefening is een onderdeel van het leven; een van de basiselementen van je ontwikkeling als mens, zowel creatief als sociaal.

Amateurkunstbeoefening is belangrijk, omdat het op verschillende manieren de kwaliteit van de samenleving verhoogt (denk aan het ontstaan van vriendengroepen en kennissenkringen - sociale cohesie - maar ook de persoonlijke ontwikkeling en het zelfbeeld van de beoefenaars).

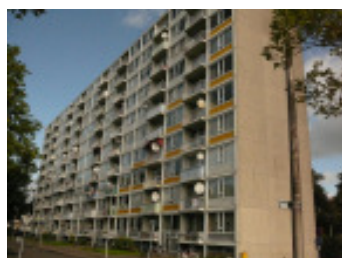
De zelfbewuste amateurkunstenaars en kwaliteitsbevordering

Kwaliteitsbevordering en -bewaking van het "artistieke product"(datgene wat amateurkunstenaars maken en produceren) is sinds jaar en dag een van de dingen waar de kunstcentra zich het meest mee bezighouden. Als nieuw en modern huis voor amateurkunst heeft ZIMIHC zich hierin een ander doel gesteld. Wat kwaliteitsbevordering betreft, laten we dat veel meer aan de kunstenaar over dan gebruikelijk is volgens de traditie. Juist omdat we signaleren dat kunstenaars steeds zelfstandiger (moeten) worden, zijn wij ervan overtuigd dat een groot deel van de amateurkunstenaars goed in staat is de eigen kwaliteit te bewaken. Veel van hen hebben al de ambitie om een zo hoog mogelijk niveau te halen.

Onze taak richt zich vooral op ondersteunen bij het bereiken van hun artistieke doel door hen te adviseren, te bemiddelen en faciliteiten aan te bieden zoals oefenruimte en presentatiemogelijkheden. Deze ondersteuning, inclusief het stimuleren van samenwerking tussen de amateurkunst onderling en daar buiten, is onze strategie om de kwaliteit van het artistieke product te verhogen. De kunstenaars zélf doen aan kwaliteitsbevordering van hun eigen product, met alle mogelijke hulp en steun van ZIMIHC.

Een sociale component / Sociale cohesie

Kunstbeoefening is gezond en bevordert sociale samenhang. Deze stelling is algemeen bekend en zal niemand nog in verwondering brengen. Toch is het van belang dat wij als centrum voor amateurkunst hier goed van doordrongen zijn. Als kunstinstelling heb je

hierdoor een maatschappelijke doelstelling. " De Motor in de stad", "het cement van de samenleving" zijn uitdrukkingen die in diverse beleidsnotities opduiken als het gaat om de kunstbeoefening. Daarom vinden wij het van belang om een centrum voor amateurkunst niet alleen een fysieke plek te laten zijn. Juist door in de wijken en gemeenten activiteiten te organiseren en initiëren, verlaag je de drempel voor de beoefenaars en hun publiek. Zo wordt een bijdrage geleverd aan de leefbaarheid van de samenleving en bestrijkt het

centrum voor amateurkunst de hele reikwijdte van amateurkunst, zoals hij in de visie hierboven staat beschreven.

Een economische component

In de provincie Utrecht zijn ongeveer 300.000 amateurkunstbeoefenaars. Zij besteden naar schatting meer dan **€133.000.000,- per jaar¹** aan het beoefenen van hun kunst! (hierbij is kunsteducatie buiten beschouwing gelaten). Amateurkunst is ook een product. Er wordt gekocht en verkocht, gehuurd en verhuurd, er wordt gevraagd en geleverd. Ogenschijnlijk lijken de bedragen klein, de kunstenaars zelf hoeven er niet van te leven. Maar in het kader eromheen ligt dat toch wat anders. Docenten, regisseurs, dirigenten etc. verdienen er hun brood mee. Zalenverhuurders, cateraars, technici en facilitaire bedrijven halen er een deel van hun inkomsten uit. De amateurkunstsector is hiermee een belangrijke economische factor. ZIMIHC stimuleert deze economische factor in stad en provincie.

Cultureel ondernemen

Ondernemen is lef hebben, je nek durven uitsteken om van iets waar je in gelooft een succes te maken. Het is het geloof in een product vanuit het idee dat er een noodzaak is om dit bij de mensen te brengen. Bij Cultureel Ondernemen gaat het daarbij om kunst en mensen. Een cultureel ondernemer wil mensen betrekken in activiteiten waarbij kunst centraal staat. Ondernemen, ook cultureel ondernemen, gaat gepaard met gezond zakelijk inzicht. De kost gaat voor de baat. Een ondernemer heeft een economische visie op zijn producten, een cultureel ondernemer heeft dat dus ook. Dat wil echter niet zeggen dat een cultureel onderneming kan functioneren zonder overheidssteun. Er moet altijd ruimte blijven voor experiment en pionierswerk.

Als culturele onderneming is ook ZIMIHC voor een deel afhankelijk van de vraag. De exploitatie van het huidige ZIMIHC-gebouw wordt geheel opgebracht uit de inkomsten van het verhuren van repetitie-, vergader- en presentatieruimtes. Daardoor is er een basis gelegd door de amateurkunstenaars zelf.

---

¹ Bron: AK OK! – amateurkunst in cijfers (Kunstfactor, mei 2007)

ZIMIHC huis voor amateurkunst: de basisvoorziening

In de afgelopen pilotperiode als huis voor amateurkunst is gebleken dat een aantal van onze activiteiten dermate structureel van aard is, dat ze basisvoorwaarde vormen voor onze functie als huis voor amateurkunst. Vandaar: de basisvoorziening.

Faciliteren

Een belangrijke behoefte van met name alle podiumkunstenaars en beeldend kunstenaars is die aan (fysieke) ruimte: vierkante meters om te repeteren of te ontwikkelen. Het huis voor amateurkunst wil op verschillende manieren in deze behoeften voorzien. Allereerst door te stimuleren dat er voldoende goede, betaalbare en gespecialiseerde ruimte is. Het huis heeft mogelijkheden om deze ruimte zelf te beheren en exploiteren, maar werkt ook samen met andere organisaties die deze expertise bezitten. Belangrijk uitgangspunt is dat de beschikbare ruimtes verdeeld zijn over de diverse wijken in de stad, zodat ze goed bereikbaar zijn voor alle beoefenaars. Vanuit jarenlange ervaring weet ZIMIHC dat ruimte alleen niet voldoende is om een bruisend klimaat tot stand te brengen. Ook repetitieruimtes hebben "ziel" nodig.

Pand Bouwstraat

Het pand aan de Bouwstraat is een van de eerste voorbeelden over hoe dat in de praktijk mogelijk is. Een broedplaats waar diverse organisaties gehuisvest zijn en waar kunstenaars elkaar vanzelf ontmoeten. Het pand is de afgelopen jaren behoorlijk gerenoveerd, waardoor het nog meer geschikt is voor theatervoorstellingen, vergaderingen en repetities. Het concept is ontwikkeld en zal ook de in 2008 worden uitgevoerd: 7 dagen per week beschikbaar voor amateurkunstenaars voor repetities en voorstellingen.

Personele inzet: locatietoördinatie, beheer, techniek, pr en administratie

DeDansvloer

Een tweede praktijkvoorbeeld betreft het door ZIMIHC geïnitieerde pand in Pijlsweerd: DeDansvloer. Samen met dansorganisaties ontwikkelde de dansconsulent van ZIMIHC hier een plek die geheel geschikt is voor dansrepetities, -lessen en -workshops. Goed geoutilleerde studio's, met daar naast de vestiging in het pand van een paar cultureel ondernemers. De exploitatie van DeDansvloer is geheel in handen van de ondernemers die er gehuisvest zijn. Het beheer wordt geregeld vanuit ZIMIHC.

In 2008 wordt de vertaalslag gemaakt naar dans-productie-werkplaats.

Personele inzet: Beheer, dansconsulent en administratie

Stefanus

Ook in Overvecht werkt ZIMIHC weer met deze formule. Het accent ligt hier wat anders vanwege het feit dat de vierkante meters grotendeels zitten in een behoorlijke

voormalige kerkruimte die nu als multidisciplinair theater dienst doet. Daarnaast zijn er ook weer de cultureel ondernemers in het gebouw, die zorgen voor een goede dynamiek. ZIMIHC is in Stefanus verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van de theaterzaal en er wordt geprogrammeerd. In 2008 wil ZIMIHC Stefanus verder ontwikkelen tot een culturele ontmoetingsplaats in Overvecht. Het accent ligt daarbij op community art. Naast de programmering wordt de zaal te huur aangeboden aan met name kunstenaars en culturele

instellingen. Vanwege het formaat voorziet het pand namelijk in een stedelijke behoefte aan een zogenaamde middenzaal.

Voor de verdere opzet van Stefanus wordt een apart projectplan ontwikkeld. Het komende jaar zal worden ingezet op actieve oriëntatie en ontwikkeling van de programmering.

Personele inzet: locatiecoördinatie, techniek, administratie, programmering, pr en beheer.

Vorstelijk complex: Visitekaartje voor stad en provincie

In Zuilen zal binnen 2 jaar het Vorstelijk Complex worden geopend als gezichtsbepalend "Huis voor Amateurkunst" voor de provincie Utrecht. In de theaterzaal zullen de parels van de amateurkunst uit Utrecht stad en provincie te zien en te horen zijn. De provinciale consulenten krijgen hier hun nieuwe thuisbasis.

Samen met de wijkwelzijnsorganisatie Portes is in eerste instantie gewerkt aan een concept waarin Kunst, Welzijn en (maatschappelijke) horeca hand in hand gaan. Het komende jaar zal verder worden gewerkt aan het bouwplan van het complex en zal samen met Portes en een horecapartner het uitgeschreven concept worden uitgewerkt in een definitief exploitatieprogramma.

Personele inzet: directie en bedrijfsleiding

Netwerk Cultuurinformatie provincie Utrecht

Ook voor de provincie Utrecht wil ZIMIHC een overzicht hebben waar men als kunstenaar terecht kan om te repeteren. Het is niet mogelijk om in het hele gebied zelf bij de ontwikkeling van ruimtes aanwezig te zijn, wel kan door advisering en coördinatie een overzicht worden gecreëerd voor kunstenaars. Deelname in de Stuurgroep Netwerk Cultuurinformatie, die toezicht houdt op de ontwikkeling van een aantal Cultuurpunten in onze provincie is een van de mogelijkheden om hierin een rol te vervullen. Op deze manier kan ook de expertise die wordt opgedaan bij het ontwikkelen van ruimte voor kunst en cultuur worden ingezet in de hele provincie.

Personele inzet: directeur

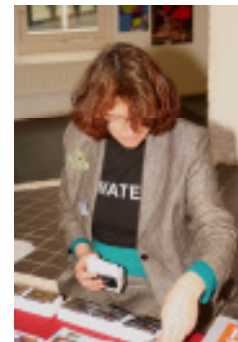
Adviseren: de Consulenten

Bij het huis voor amateurkunst is per kunstvorm een consulent in dienst die iedereen die vragen heeft over, problemen met of suggesties m.b.t. de betreffende kunstvorm, te woord kan staan. De consulenten zijn deskundigen op hun terrein, ze hebben een uitgebreid netwerk in stad en provincie en hebben een adviserende rol naar alle partijen in de provincie. De consulenten zijn trendwatchers. Ze zijn voortdurend op pad in de provincie en bezoeken regelmatig uitvoeringen, optredens, exposities, manifestaties en werkconferenties om ontwikkelingen op hun vakgebied bij te houden. Ze onderhouden contacten met gemeenten, organisaties, instellingen, middenkader/docenten, cultureel ondernemers en kunstenaars.

De helpdesk

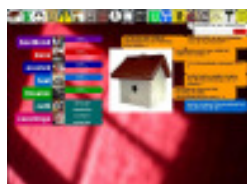
Bij ZIMIHC is voor iedere kunstvorm een consulent aanwezig. Bij deze mensen kunnen kunstenaars terecht met gerichte vragen en problemen betreffende het uitoefenen van de eigen kunstvorm. De consulenten bieden ondersteuning door de betreffende vragen zo goed mogelijk te beantwoorden, eventueel door te verwijzen, te bemiddelen etc. Ze adviseren bij het opstellen van subsidieaanvragen en het kiezen van eventuele rechtsvormen. Ze zijn een spin in het web van de betreffende kunstvorm met een groot provinciaal netwerk. De consulenten staan vaak aan de basis van nieuwe initiatieven: van podia tot festivals, manifestaties en dergelijke. Ze zijn daarbij niet de uitvoerders: ze zorgen ervoor dat kunstenaars en organisaties zelf tot uitvoering komen. De consulenten voorzien daarbij in een grote behoefte bij de kunstenaars in het steeds gecompliceerder wordende veld. Deze behoefte blijkt ook uit de groei van het aantal adviesgesprekken dat in 2006 is gevoerd. Er vonden meer dan 580 adviesgesprekken plaats. Op de website www.zimihc.nl is onder de afdeling "Helpdesk" een overzicht van de meest gestelde vragen en antwoorden daarop.

Personele inzet: 6 disciplineconsulenten en 1 consulent culturele diversiteit.
Streefcijfer: tenminste 600 adviesgesprekken per jaar

www.kunsthuisutrecht.nl

Het virtuele kunsthuis www.kunsthuisutrecht.nl is opgericht door ZIMIHC en biedt voor zowel beoefenaars als de consulenten een overzicht op de sector in de provincie. Kunstenaars en organisaties hebben er de mogelijkheid om zich in hun eigen virtuele kamer te presenteren, ze kunnen berichten plaatsen en exposeren. Daarnaast is er in de afdeling "Kunsthuis-café" mogelijkheid tot directe uitwisseling en een vacaturebank. Ook deze site heeft bewezen in een enorme behoefte te voorzien. Met ongeveer 10.000 bezoekers per maand en meer dan 600 huisbewoners is de site uitgegroeid tot een echt virtueel monument.

Personele inzet: webredactie en systeembeheer
Streefcijfer: gemiddeld 120.000 bezoekers per jaar

Trendwatching en advies voor overheid en andere organisaties

Dit is een van de opdrachten aan het huis voor amateurkunst: adviseer aan beleidsmakers in stad en provincie over de amateurkunst, de ontwikkelingen en hoe daar mee om kan worden gegaan. Inmiddels zijn er lopende gesprekken met beleidsambtenaren van gemeente en provincie Utrecht. Ze worden regelmatig uitgenodigd op themabijeenkomsten van de consulenten, waar inhoudelijk bij een aantal zaken wordt stilgestaan, Het komende jaar zullen ook andere gemeenten in Utrecht actief worden benaderd. Amersfoort, De Heuvelrug, Zeist en Wijk bij Duurstede hebben aangegeven belangstelling te hebben.

Personele inzet: consulenten en directie (incidenteel)
Streefcijfer: tenminste 6 gemeenten per jaar maken gebruik van advisering

Presenteren: ZIMIHC culturele projecten

Misschien wel de belangrijkste behoefte van kunstenaars is het vertonen van het eigen werk aan "het publiek". Ook vanuit de missie van ZIMIHC is het zichtbaar maken een belangrijk basisonderdeel van het huis voor amateurkunst. Om dit te bereiken heeft het huis voor amateurkunst de afdeling culturele projecten. Op dit moment organiseert Culturele Projecten ongeveer 30 projecten op jaarbasis. Het scala aan projecten is zeer divers. Festivals, open podia, conferenties, exposities, concertseries en nog veel meer. ZIMIHC levert zo een actieve bijdrage om provincie en stad (inter) nationaal op de kaart te zetten. Alle evenementen staan in belangrijke mate in dienst van de amateurkunst.

De afgelopen decennia organiseerde ZIMIHC met name culturele projecten in de stad Utrecht. In de afgelopen kunstenplanperiode werd ook de rest van de provincie ons werkveld. In de komende periode is zichtbaar maken van amateurkunst in de provincie een belangrijk speerpunt van de afdeling Culturele projecten. Culturele Projecten is flexibel, waardoor het in elke situatie maatwerk kan leveren. Dit is ook terug te zien in de verscheidenheid van de opdrachtgevers. Opdrachten vanuit de overheid, commerciële opdrachten, zelf geïnitieerde opdrachten en onderzoeksopdrachten zijn de afgelopen jaren met succes uitgevoerd. Alle projecten zijn laagdrempelig en cultureel divers. Op deze manier draagt Culturele Projecten bij aan de expertise van ZIMIHC op het gebied van multiculturele programmering. Gemiddeld biedt Culturele Projecten 3500 amateurkunstenaars per jaar een podium en trekt daarmee 60.000 bezoekers.

ZIMIHC culturele projecten houdt naast projecten die we structureel willen uitvoeren, de portefeuille open voor nieuwe projecten. Die zijn nooit van tevoren bekend. Er zijn drie typen projecten te onderscheiden:

Ontwikkelen en experimenteren

Ontginnen en stimuleren

Bevorderen participatie

Hiermee wordt ingespeeld op gesignaleerde trends en behoeften. De randen van de amateurkunst worden opgezocht en we gaan er soms overheen.

Personele inzet: Coördinator Projectbureau, twee projectleiders, twee projectassistenten, twee coaches in de wijken, afdeling PR en directie. Incidenteel ook freelance medewerkers.

Streefcijfer : inzet van tenminste 4000 amateurkunstenaars en een publieksbereik van 100.000 in 2013.

ZIMIHC: Intermediair en Lobby

Amateurkunstsector als speler in het veld

Het huis voor amateurkunst vervult een spilfunctie in het culturele veld en heeft daarmee ook de sector van de amateurkunst als een serieuze gesprekspartner op de kaart gezet. Zowel bij andere organisaties in cultuur en welzijn, evenals bij het bedrijfsleven en overheden. Verenigingen, stichtingen en individuele kunstenaars kunnen hun eigen belang vaak niet voldoende behartigen en vertegenwoordigen, dit lukt het huis voor amateurkunst wel.

Er is intensievere samenwerking gezocht met de bestaande podia in de stad en provincie. In de afgelopen drie jaar zijn met alle podia relaties gelegd en hebben er al projecten plaatsgevonden. Dankzij het huis voor amateurkunst is de grote en diverse amateurkunstsector een serieuze speler in de stad en in de provincie. Zo praat ZIMIHC mee over Netwerk Cultuurpunten in de provincie en de weg naar Utrecht als Culturele Hoofdstad in 2018. Samenwerking met Kunstfactor vindt reeds plaats en zal worden uitgebreid in de komende jaren.

Onderzoek en advies

Door deze positie is binnen ZIMIHC inmiddels veel ervaring en expertise opgebouwd die voor gemeenten in de provincie interessant is bij het ontwikkelen van hun eigen cultuurbeleid. Deze adviesfunctie gaat verder dan alleen het beantwoorden van vragen over amateurkunst en de diverse kunstvormen, zoals dat door de consultants wordt gedaan. Het betreft vragen over organisatiestructuren, beleidslijnen, netwerken en processen. Steeds vaker wordt een beroep gedaan op deze grensoverschrijdende advisering. Om aan deze behoefte te voldoen en ZIMIHC's expertise te ontwikkelen en te borgen is het nodig dat op diverse beleidsterreinen onderzoek wordt gedaan. Vooruitlopend op deze beleidsperiode willen we in 2008 een aanvang maken met het structureren van de expertise en het formuleren van de juiste onderzoeksvragen.

Klankbordgroep

Bij aanvang van de pilot huis voor amateurkunst is al gevraagd aan ZIMIHC om een klankbordgroep in te stellen. Sinds medio 2007 is die er ook.

Zitting hebben:

- Leo van der Meer, voormalig directeur SBA (stichting beeldende amateurkunst)
- Mirjam Blott, directeur De Culturele Zaak en onafhankelijk beleidsadviseur
- Eveline Baud, hoofd Productiehuis ROC Midden Nederland
- Frank Heine, voormalig directeur Muziekschool Leusden
- Jantien Hadders, zakelijk leider Kosmopolis Nederland

De klankbordgroep reflecteert op enige afstand op ZIMIHC, op het gevoerde beleid en op de ontwikkelingen in het veld. Gevraagd en ongevraagd geeft de klankbordgroep advies over de weg die ZIMIHC gaat of zou moeten gaan.

Culturele diversiteit: een integraal beleid

ZIMIHC huis voor amateurkunst heeft en voortrekkersrol aangenomen op het gebied van culturele diversiteit. De aanpak die wij hebben gekozen is integraal. Voor ZIMIHC is het betrekken van multiculturele amateurkunstenaars en organisaties bij culturele projecten reeds een vanzelfsprekendheid. Ook is er al vier jaar een consultant culturele diversiteit in dienst, die doelgericht advies kan geven aan zowel het veld, de organisaties als de overheden. Ook aan het werken in de wijken is culturele diversiteit onlosmakelijk verbonden.

Culturele diversiteit staat ook prominent op de agenda van de interne organisatie. We hebben grote ambitie en een sterke wens deze te concretiseren. Ooit ingezet bij de consultants, is het denken over en bezig zijn met culturele diversiteit nu een item van de gehele organisatie geworden. Iedereen is doordrongen van het feit dat ZIMIHC hoog inzet op culturele diversiteit, en dat dat ook onderdeel is of gaat worden van ieders werk. In samenwerking van Netwerk CS is er in 2007 een bijeenkomst voor het gehele bedrijf uitgevoerd, om onze visie op dit onderwerp te bepalen.

Vanuit de omgeving krijgt ZIMIHC te horen dat de organisatie vooruitloopt op de landelijke ontwikkelingen. Onze eigen ambities liggen echter hoger: ZIMIHC zet in 2009-2012 in op de prioriteiten personeelsbeleid, bestuursamenstelling, onderzoek en werken in de wijken. Wij willen hier actief aan werken en hier waar nodig personeel en middelen voor inzetten.

Streefcijfer:

50 % van nieuwe vacatures wordt ingevuld door personen met een andere culturele afkomst; 30% verkleuring van bestuur en klankbordgroep in de komende vier jaar.

Pionieren: Culturele Trapveldjes

Van de sportwereld kunnen we in de culturele sector veel leren. Met name waar het gaat om laagdrempeligheid, toegankelijkheid en participatie ligt het voor de hand om te kijken of er zaken zijn die ook voor kunst toegepast kunnen worden. Een duidelijk voorbeeld is de vinden in de fysieke locaties: iedere wijk heeft zijn eigen voetbalkooi(en) en/of trapveldjes waar men direct boter bij de vis krijgt: er kan gevoetbald worden. In navolging van dit fenomeen zeggen we als huis voor amateurkunst dat iedere wijk en gemeente zijn eigen Culturele Trapveldje zou moeten hebben. Dat is een laagdrempelige plek waar kunst en cultuur wordt aangeboden aan, voor en door bewoners. Men kan er komen om kunst te maken of van kunst te genieten. Maar waar het om gaat is de laagdrempeligheid die uitnodigt om "aan de gang te gaan" met kunst, en dat je daar niet heel ver voor hoeft te reizen. De plek heeft een permanent karakter.

Sleutelwoorden en basisprincipes bij het gebruik van trapveldjes

ZIMIHC hanteert een paar basisuitgangspunten bij het beheren, exploiteren en programmeren van de trapveldjes. Sleutelwoorden zijn daarbij: Werken vanuit een positieve grondgedachte, niet vanuit een probleemstelling. Met het pand gaan we dus niet de bestaande "welzijns" problemen oplossen, door ons te richten op bijvoorbeeld probleemjongeren etc. Andersom: we bieden een positief alternatief. Naar een trapveldje ga je om iets moois te maken of te beleven. Moois in de vorm van Kunst. Toneel/theater, muziek maar ook beeldende kunst kun je zien, horen en vaak ook maken in het pand. Een plek voor kunst en cultuur heeft alleen kans van slagen als het "een ziel" heeft. Alleen dan komt het tot leven. Een ziel krijgt het, als het wordt bewoond en gebruikt door mensen die zich er verantwoordelijk voor voelen, en die verantwoordelijkheid ook nemen. Dit is altijd een gedeelde verantwoordelijkheid, gezien de partners die het pand gaan betrekken. We gaan er vanuit dat ook wijkbewoners die verantwoordelijkheid gaan voelen en dus onderdeel worden van die ziel.

Afstemming

Je kunt zoveel panden openen als je wilt, ook voor kunst & cultuur. Om er echt wat van te maken, is afstemming met andere plekken van belang. ZIMIHC huis voor amateurkunst, is betrokken bij en initiatiefnemer van ontwikkeling van andere panden voor kunst & cultuur. We gaan daarbij uit van hoofdaccenten die per pand worden gelegd. Daarmee voorkom je dat de panden in concurrentiepositie komen ten opzichte

van elkaar. De gedachte erachter is, dat er een netwerk van panden/werkplaatsen en podia wordt gecreëerd. Er wordt gewerkt vanuit dezelfde "sleutelwoorden", de expertise kan worden uitgewisseld. Vanuit de missie en doelstelling van ZIMIHC is amateurkunst daarbij vanzelfsprekend van het grootste belang. De visie van ZIMIHC is daarbij wel, dat juist het samengaan van amateurkunst en professionele kunst voor beide kanten van het spectrum een meerwaarde heeft.

Samenwerking

Zo kom je vanzelf op het laatste sleutelwoord: Samenwerking. Als geen ander heeft ZIMIHC de afgelopen jaren gewerkt vanuit samenwerking met andere organisaties. Haal de expertise waar die zit, probeer die niet krampachtig alleen in eigen huis te ontwikkelen en vast te houden en deel de resultaten. Kijk per project naar de doelstelling en laat die partij prevaleren, die bij de doelstelling het dichtst in de buurt komt. De

andere samenwerkende partijen staan daarbij in dienst van dat doel en zetten hun expertise in om dat te bereiken. Het is van belang om dit in het specifieke geval zo te benoemen, omdat de partijen verschillende doelen willen bereiken met wel hetzelfde instrument: het culturele trapveldje.

De expertise die ZIMIHC in eerste instantie in de Utrechtse wijken opdoet zal worden toegepast in de ontwikkeling van Trapveldjes elders in de provincie.

Wat hebben we hier voor nodig?

Panden /locaties in de wijken en gemeenten

Pandbeheer

Programmering / projectgelden

Een coach die bewoners en organisaties in de omgeving kan mobiliseren

Bestendinging, borging en uitbreiding expertisecentrum

Voorbeeldfunctie en expertiseoverdracht

ZIMIHC is in vier jaar een landelijke autoriteit op het gebied van vernieuwend denken over amateurkunst geworden. ZIMIHC is doorlopend in gesprek met Kunstfactor, het landelijke sectorinstituut voor amateurkunst. ZIMIHC heeft middels de consultants en directie een grote bijdrage geleverd bij de totstandkoming van hun beleid, op aanvraag van Kunstfactor. Tevens heeft ZIMIHC Kunstfactor betrokken in het gezamenlijk binnenhalen en organiseren van het internationale vocale festival Europa Cantat in 2009. ZIMIHC praat mee over Netwerk Cultuurpunten in de provincie, Utrecht als Culturele Hoofdstad in 2018, adviseert andere provinciale instellingen, gemeentes, de provincie, cultureel ondernemers, culturele organisaties en individuele amateurkunstenaars, loopt voorop in de discussie (en vooral het uitvoeren!) van wijkgericht werken en multicultureel werken.

Ambities expertisecentrum 2009-2012

Vernieuwen, vastleggen en beschikbaar maken

Behalve bovengenoemde activiteiten, wil ZIMIHC onderzoek doen, bijvoorbeeld naar het imago van ZIMIHC in het veld. De expertise van de consultants en andere ervaring binnen ZIMIHC willen we borgen en delen in een groeiende reeks essays over onderwerpen die de hele amateurkunst bestrijken.

Naast de onderzoeken die Kunstfactor landelijk doet, heeft ZIMIHC de behoefte om deze informatie aan te vullen met lokale en regionale onderzoeken, zoals effectmetingen, imago- en behoeftenonderzoeken in gemeentes en wijken. ZIMIHC wil deze informatie vastleggen in leesbare stukken en algemeen beschikbaar te maken.

Dat zelfde geldt voor de ruime ervaring die ZIMIHC opgedaan heeft in wijkgericht werken. Er is in 2007 een start gemaakt met bundeling en overdracht van die ervaring via de vereniging Liefde voor Utrecht. Dit is een samenwerkingsverband van cultureel ondernemers dat o.a. werkbijeenkomsten organiseert en adviezen geeft aan de gemeente. Door het werken in wijken en op verschillende locaties heeft ZIMIHC veel kennis in huis over het opleiden en inwerken van scouts, coaches, cultuurmakelaars. In de periode 2009 – 2012 wordt deze expertise uitgebreid en overdraagbaar gemaakt.

ZIMIHC is een cultureel onderneming: we halen actief nieuwe opdrachten binnen, durven risico's te nemen, we opereren in het culturele veld, ter ondersteuning van amateurkunst. Die ervaring willen wij delen met startende cultureel ondernemers in de vorm van adviesgesprekken, coaching, werksessies etc. Ondersteuning en advies van gemeentes (en anderen!) bij de ontwikkeling van eigen amateurkunstbeleid groeit in deze jaren uit tot een volwaardige tak van het expertisecentrum.

Met de provinciale instellingen op het gebied van kunsteducatie en erfgoed (Kunstcentraal en Landschap Erfgoed Utrecht) gaat de komende periode intensief samengewerkt worden. Het bestaande overleg op directie niveau wordt uitgebreid met gezamenlijke projecten en waar mogelijk afstemmen van beleid en werkzaamheden.

Vooruitzien naar (midden)kaderopleiding en docentenbijscholing

Door de nieuwe opdracht van Kunstfactor moet ZIMIHC zich beraden of en zo ja welke rol het wil spelen in de opleiding en scholing van docenten in het werkveld. De programma's verdwijnen per 2009 bij Kunstfactor. Er dreigt een gat te ontstaan in de kwaliteitsbevordering / nascholing / docentenopleidingen bij het middenkader. In de beleidsgesprekken met Kunstfactor lijkt het veld dit te zien als een typische tweedelijns-activiteit. ZIMIHC kan hierin een rol gaan spelen als aanjager, ondersteuner of initiator,

zonder zelf uit te voeren. Uitzondering op dit moment is de regieopleiding die door

ZIMIHC wordt uitgevoerd, conform afspraken in het verleden. Gezien de huidige discussie over de kwaliteit van het kunstvakonderwijs, is het van belang dat ZIMIHC zijn mening hierover vormt en deelt met het veld en de opleidingen. Mocht ZIMIHC in aanraking komen met middenkaderscholing in de provincie, dan zullen we ook in dit opzicht niet nalaten om daar in te stappen als vernieuwer en cultureel ondernemer.

